

Konstitutionsutskottets betänkande 2020/21:KU15

Allmänna helgdagar m.m.

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motioner som behandlas i betänkandet. Motionsyrkandena rör frågor om allmänna helgdagar, regler om flaggning, den 28 juni som allmän flaggdag, skånska flaggans officiella status, midsommarafton som ny nationaldag, nationalsången, en dag tillägnad blåljuspersonal, en minnesdag tillägnad folkmordet seyfos offer, en minnesdag tillägnad kommunismens offer, en dag för att uppmärksamma islamofobi, nationella symboler, ett civilkuragespris samt offentliga belöningssystem.

I betänkandet finns ett särskilt yttrande (SD).

Behandlade förslag

Cirka 40 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2019/20 och 2020/21.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Allmänna helgdagar	6
Allmänna flaggdagar och den skånska flaggans status	7
Ny nationaldag	9
Minnesdagar m.m.	10
Offentliga belöningssystem	12
Motioner som bereds förenklat	14
Särskilt yttrande	15
Offentliga belöningssystem, punkt 8 (SD)	15
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	16
Motioner från allmänna motionstiden 2019/20	16
Motioner från allmänna motionstiden 2020/21	18

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Allmänna helgdagar

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:689 av Kjell-Arne Ottosson (KD),

2019/20:2323 av Elin Gustafsson och Carina Ohlsson (båda S) och

2020/21:2672 av Joar Forssell (L).

2. Allmänna flaggdagar

Riksdagen avslår motion

2019/20:3269 av Teres Lindberg m.fl. (S).

3. Skånska flaggans officiella status

Riksdagen avslår motion

2020/21:2636 av Boriana Åberg m.fl. (M).

4. Ny nationaldag

Riksdagen avslår motion

2020/21:1916 av Magnus Manhammar (S).

5. En dag tillägnad blåljuspersonal

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:678 av Michael Rubbestad (SD) och

2020/21:209 av Michael Rubbestad (SD).

6. En minnesdag tillägnad folkmordet seyfos offer

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:950 av Markus Wiechel (SD),

2019/20:1910 av Robert Hannah (L),

2020/21:1509 av Robert Hannah (L) och

2020/21:1725 av Markus Wiechel (SD).

7. En dag för att uppmärksamma islamofobi

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:1219 av Magnus Manhammar (S) och

2020/21:1494 av Magnus Manhammar (S).

8. Offentliga belöningssystem

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:673 av Roger Richthoff m.fl. (SD) yrkande 2,

2019/20:2759 av Allan Widman m.fl. (L) yrkande 1,

2019/20:3145 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 2,

2020/21:3266 av Allan Widman m.fl. (L) yrkande 1 och
2020/21:3399 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda
SD) yrkande 2.

9. Motioner som bereds förenklad

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:226 av Björn Söder (SD),

2019/20:583 av Matheus Enholm m.fl. (SD) yrkandena 6, 8 och 13–15,

2019/20:781 av Carina Ståhl Herrstedt (SD),

2019/20:1538 av Annicka Engblom (M),

2019/20:2000 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,

2019/20:3193 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda
SD) yrkandena 1 och 2,

2020/21:78 av Björn Söder (SD) yrkande 1,

2020/21:797 av Matheus Enholm m.fl. (SD) yrkandena 7, 9, 14, 16 och
17,

2020/21:2881 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda
SD) yrkandena 1 och 2,

2020/21:2960 av Carina Ståhl Herrstedt (SD),

2020/21:3043 av Annicka Engblom (M) och

2020/21:3395 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2.

Stockholm den 4 februari 2021

På konstitutionsutskottets vägnar

Karin Enström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Enström (M), Hans Ekström (S), Ida Karkiainen (S), Marta Obminska (M), Matheus Enholm (SD), Per-Arne Håkansson (S), Linda Modig (C), Ida Drougge (M), Fredrik Lindahl (SD), Laila Naraghi (S), Tuve Skånberg (KD), Daniel Andersson (S), Tina Acketoft (L), Mikael Strandman (SD), Camilla Hansén (MP), Erik Ottoson (M) och Jessica Wetterling (V).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet ca 40 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2019/20 och 2020/21. Av dessa behandlas ca 20 motionsyrkanden i förenklad ordning eftersom de rör samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Motionsyrkandena rör frågor om allmänna helgdagar, regler om flaggning, den 28 juni som allmän flaggdag, skånska flaggans officiella status, midsommarafton som ny nationaldag, nationalsången, en dag tillägnad blåljuspersonal, en minnesdag tillägnad folkmordet seyfos offer, en minnesdag tillägnad kommunismens offer, en dag för att uppmärksamma islamofobi, nationella symboler, ett civilkuragespris samt offentliga belöningssystem.

En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilagan till betänkandet.

Utskottets överväganden

Allmänna helgdagar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om förändringar av de allmänna helgdagarna.

Motionerna

Kjell-Arne Ottosson (KD) föreslår i motion 2019/20:689 att annandag pingst bör återinföras som allmän helgdag. Motionären anför att pingst är en helg som av tradition använts för konfirmationer och bröllop i en tid när naturen står i sin vackra försommargrönska. Vidare anför motionären att han får många påstötningar av människor som vill få tillbaka annandag pingst som helgdag och att det skulle bli lättare att arrangera större fester såsom bröllop under pingsthelgen om annandag pingst åter blev en allmän helgdag.

I motion 2019/20:2323 av Elin Gustafsson och Carina Ohlsson (båda S) föreslår motionärerna att möjligheterna att göra internationella kvinnodagen till allmän helgdag bör ses över. Motionärerna anför att Sverige borde utse internationella kvinnodagen till allmän helgdag för att ge ännu mer fokus på jämställdhetsarbetet. Som allmän helgdag kan internationella kvinnodagen, enligt motionärerna, användas för reflektion och ge en ökad medvetenhet hos hela befolkningen att se de orättfärdiga orättvisorna mellan män och kvinnor.

Joar Forsell (L) anför i motion 2020/21:2672 att en omreglering av de s.k. röda dagarna bör utredas. Motionären anför att ingen kultur eller religion ska äga företräde inför staten och att det därför är dags att den svenska liberala demokratin slopar de religiösa och politiska helgdagarna. Två tänkbara system för allmänna helgdagar som enligt motionären bör utredas är 1) att dagarna ersätts av en pott som den enskilde får disponera själv eller 2) att arbetsmarknadens parter får förhandla i frågan.

Bakgrund

I 1 § lagen (1989:253) om allmänna helgdagar anges att med allmän helgdag avses i lag eller annan författning söndagar, däribland påskdagen och pingstdagen, nyårsdagen, trettondedag jul, första maj, juldagen och annandag jul, även när de inte infaller på en söndag, långfredagen, annandag påsk, Kristi himmelfärdsdag, nationaldagen, midsommardagen och alla helgons dag.

Nationaldagen blev allmän helgdag 2005 (prop. 2004/05:23). Förslaget skulle finansieras genom att en annan helgdag togs bort och regeringen föreslog att annandag pingst skulle upphöra att vara allmän helgdag. I övervägandena i propositionen om vilken helgdag som borde tas bort när

nationaldagen blev helgdag, anförde regeringen bl.a. att trossamfundens uppfattning var viktig när ställning skulle tas till vilken helgdag som borde tas bort. Flertalet trossamfund verkade vara eniga om att – för det fall den 6 juni infördes som allmän helgdag – annandag pingst var den av de kyrkliga helgdagarna vars upphörande skulle ge minst negativa konsekvenser. Regeringen pekade även på att borttagandet av annandag pingst som allmän helgdag var det alternativ som syntes innebära minst negativa samhällsekonomiska konsekvenser. I betänkande 2004/05:KU6 anslöt sig konstitutionsutskottet till regeringens bedömning.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet har flera gånger tidigare avstyrkt motioner om att avskaffa första maj som helgdag (se bet. 2009/10:KU31 och bet. 2017/18:KU28). Senast behandlade utskottet våren 2019 motioner om att avskaffa första maj som helgdag och ersätta denna med en annan helgdag, t.ex. annandag pingst (bet. 2018/19:KU18). Utskottet avstyrkte motionsyrkandena och ansåg liksom tidigare att det inte fanns skäl för riksdagen att ta ett initiativ till förändrade eller nya helgdagar. Sverigedemokraterna reserverade sig.

Våren 2000 avstyrkte utskottet en motion om att göra internationella kvinnodagen till allmän helgdag (bet. 1999/2000:KU18). Utskottet behandlade frågan om internationella kvinnodagen som helgdag senast våren 2009 (bet. 2008/09:KU6). Utskottet vidhöll sin tidigare bedömning att motioner om att göra dagen till allmän helgdag skulle avstyrkas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser liksom tidigare att antalet helgdagar inte bör ändras och är inte berett att förorda att någon gällande helgdag tas bort eller att någon ny helgdag införs. Motionsyrkandena avstyrks.

Allmänna flaggdagar och den skånska flaggans status

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om den 28 juni som allmän flaggdag och att låta utreda den skånska flaggans officiella status.

Motionerna

Teres Lindberg m.fl. (S) föreslår i motion 2019/20:3269 att den 28 juni bör göras till en allmän flaggdag. Motionärerna anför att det i år är 50 år sedan den demonstration i New York ägde rum, som är ursprunget till alla dagens prideparader. Motionärerna vill därför att den 28 juni ska bli en allmän

flaggdag där såväl svenska flaggan som prideflaggan hissas som en symbol för ovillkorlig kärlek, mot diskriminering och för alla människors lika värde.

I motion 2020/21:2636 av Borian Åberg m.fl. (M) föreslås ett tillkännagivande om att låta utreda den skånska flaggans officiella status. Motionärerna anför att Region Skåne redan 1999 beslutade att den rödgula flaggan ska användas jämsides med EU-flaggan, regionens flagga och den svenska flaggan. Beslutet ifrågasattes av bl.a. Riksarkivet som uttalade att korsprydda landskapsflaggor inte har någon officiell status och därför ska undvikas i officiella sammanhang. Region Skåne förtydligade därför sitt ställningstagande genom att 2017 besluta att skånska flaggan ska vara officiell och att det ska flaggas med den samtidigt som svenska flaggan och EU-flaggan utanför dess lokaler. Två år senare inkom ett medborgarförslag i Lunds kommun att kommunen också borde flagga skånskt. I samband med det uttalade den biträdande statsheraldikern att endast staten kan erkänna en flagga som officiell, antingen genom lagstiftning i riksdagen, eller genom en regeringsförordning. Enligt motionärerna bör självfallet den skånska flaggan få användas i officiella sammanhang i Skåne. En utredning om hur regelverket kan ändras för att möjliggöra detta bör därför snarast genomföras.

Bakgrund

I proposition 1981/82:109 med förslag till ny lagstiftning om Sveriges riksvapen och Sveriges flagga framhölls att det då inte fanns några bindande föreskrifter om flaggning på bestämda dagar – fränsett på Försvarmaktens område. Emellertid hade s.k. allmänna flaggdagar angetts i den vanliga almanackan sedan 1939.

När det gäller frågan om vilka dagar som borde tas upp som flaggdagar påpekades i propositionen att flaggdagarna i princip hade varit oförändrade i drygt 40 år och att de således hade vuxit sig in i allmänhetens medvetande. Därför borde ingen dag uteslutas utan starka skäl. De dåvarande 15 flaggdagarna borde alltså behållas. Två nya flaggdagar föreslogs med hänsyn bl.a. till uttalanden från riksdagens sida. Det gällde dagen för riksdagsval och FN-dagen den 24 oktober.

För att det skulle bli möjligt att utan riksdagsbehandling ändra i förteckningen när förhållandena ändrades för de kungliga flaggdagarna rekommenderades i den promemoria som låg till grund för propositionen att de allmänna flaggdagarna skulle anges i en förordning. Förordningen (1982:270) om allmänna flaggdagar utfärdades i april 1982 och innehåller endast en förteckning över de 18 flaggdagarna.

Förordningen har ändrats vid följande tillfällen. Genom förordning (2017:441) om ändring i förordningen (1982:270) om allmänna flaggdagar blev veterandagen den 29 maj allmän flaggdag. Vidare blev den 17 december 2018 en tillfällig allmän flaggdag för att fira demokratins genombrott i Sverige, genom förordningarna (2018:1607) respektive (2018:1608) om ändring i förordningen (1982:270) om allmänna flaggdagar.

Våren 2018 beslutade riksdagen, på förslag av konstitutionsutskottet, om ett tillkännagivande till regeringen om att en parlamentarisk kommitté bl.a. ska göra en översyn av de allmänna flaggdagarna (bet. 2017/18:KU28, rskr. 2017/18:337). Översynen ska göras med inriktningen att vid nästa tronskifte reducera antalet kungliga flaggdagar. Inom översynen ska det också övervägas om en eller flera nya allmänna flaggdagar ska införas. Med anledning av riksdagens tillkännagivande har regeringen tillsatt en parlamentariskt sammansatt kommitté (dir. 2019:76 och 2020:127). Kommittén som har tagit namnet Förtjänstutredningen (Ju 2019:09) ska senast den 15 september 2021 redovisa uppdraget.

Tidigare behandling

Utskottet har tidigare behandlat motioner om att avskaffa kungliga flaggdagar och införa nya flaggdagar (bet. 2006/07:KU15 och bet. 2008/09:KU6). Våren 2017 behandlade utskottet liknande motionsyrkanden om flaggdagar. Utskottet var emellertid, liksom tidigare, inte berett att förorda att nya flaggdagar infördes och inte heller att vissa nu gällande flaggdagar togs bort (bet. 2016/17:KU19). En förnyad behandling ledde dock till att utskottet föreslog ett tillkännagivande om veterandagen som allmän flaggdag (bet. 2016/17:KU29). Riksdagen följde utskottets förslag. I maj 2017 beslutade regeringen förordning (2017:441) om ändring i förordningen (1982:270) om allmänna flaggdagar enligt riksdagens beslut.

Med hänvisning till det ovan nämnda tillkännagivandet om att tillsätta en parlamentarisk kommitté som bl.a. ska göra en översyn av de allmänna flaggdagarna avstyrkte utskottet våren 2018 ett motionsyrkande om att låta utreda den skånska flaggans officiella status (bet. 2017/18:KU28).

Utskottets ställningstagande

Med anledning av riksdagens tillkännagivande har regeringen tillsatt en parlamentariskt sammansatt kommitté som bl.a. ska göra en översyn av de allmänna flaggdagarna. Kommittén ska redovisa uppdraget senast den 15 september 2021. Mot denna bakgrund avstyrks motionsyrkandena.

Ny nationaldag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om att göra midsommarafton till Sveriges nationaldag.

Motionen

I motion 2020/21:1916 av Magnus Manhammar (S) föreslås att det bör övervägas att göra midsommarafton till Sveriges nationaldag. Motionären anför att midsommarafton är en historisk högtid som är viktig för många och att det skulle vara naturligt att göra den dagen till vår nationaldag.

Tidigare behandling

Utskottet har tidigare avstyrkt motioner om att Sveriges nationaldag bör flyttas från den 6 juni (bet. 2006/07:KU15 och bet. 2008/09:KU6). Utskottet har framhållit att den 6 juni sedan länge firas som Sveriges nationaldag, bl.a. med hänvisning till att 1809 års regeringsform utfärdades den dagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning att det inte finns skäl att flytta Sveriges nationaldag och avstyrker motionsyrkandet.

Minnesdagar m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att införa en blåljuspersonalens dag, en minnesdag tillägnad folkmordet seyfos offer samt en dag för att uppmärksamma islamofobi.

Motionerna

I två likalydande motioner (2019/20:678 och 2020/21:209) föreslår Michael Rubbestad (SD) att det bör införas en blåljuspersonalens dag. Med blåljuspersonal avses enligt motionären personal som arbetar i utryckningsfordon, såsom polis, sjukvård och brandkår. Enligt motionären har vi de senaste åren sett en skrämmande utveckling med exempel på angrepp, våld och hot mot blåljuspersonal. Denna utveckling får aldrig accepteras utan måste motarbetas med kraft. Ett steg i den riktningen, vid sidan av mer handfasta åtgärder, är att samhället lyfter fram och hedrar den personal som dagligen arbetar i denna verksamhet. Motionären föreslår därför införandet av blåljuspersonalens dag som en årligt återkommande temadag.

Robert Hannah (L) föreslår i två likalydande motioner (2019/20:1910 och 2020/21:1509) att det bör införas en minnesdag för seyfo/det armeniska folkmordet. Enligt motionären är sedan 2019 den 24 april en nationell minnesdag för seyfo/det armeniska folkmordet i Frankrike. Enligt motionären bör även Sverige göra den 24 april till en nationell minnesdag, bl.a. eftersom folkmordet var det första större folkmordet under 1900-talet. Även Marcus Wiechel (SD) föreslår i två likalydande motioner (2019/20:950 och

2020/21:1725) att den 24 april bör inrättas som en minnesdag tillägnad seyfos offer.

I de likalydande motionerna 2019/20:1219 och 2020/21:494 har Magnus Manhammar (S) föreslagit att islamofobi bör uppmärksammas med en dag. Enligt motionären har hat och hot mot muslimer ökat. Utvecklingen är enligt motionären skrämmande och oroväckande. Den måste uppmärksammas och synliggöras mer. Därför bör, enligt motionären, en särskild dag när man uppmärksammar islamofobi införas.

Bakgrund

Allmänna helgdagar är reglerade i lagen (1989:253) om allmänna helgdagar. I förordningen (1982:270) om allmänna helgdagar förtecknas de allmänna flaggdagarna. I övrigt regleras inte särskilda minnesdagar i lagar eller förordningar.

Andra dagar förutom allmänna flaggdagar och kyrkliga högtidsdagar som har getts särskild beteckning i svenska almanackor är bl.a. internationella kvinnodagen den 8 mars, Europadagen den 9 maj och internationella barndagen den 2 oktober. Forum för levande historia har regeringens uppdrag att främja högtidlighållandet av Förintelsens dag den 27 januari.

Utrikesutskottet behandlade i sitt betänkande 2009/10:UU9 ett antal motioner om att regeringen formellt borde erkänna folkmordet på olika minoriteter i Osmanska riket. Utskottet anförde i sitt ställningstagande bl.a. att det inte ankommer på riksdagen som ett representativt organ att göra folkrättsliga ställningstaganden. Utskottet underströk vikten av att det internationella forskarsamfundet ges bästa möjliga förutsättningar för oberoende studier och diskussion om etniska och religiösa minoriteter vid upplösningen av det osmanska imperiet. Utskottet avstyrkte motionsyrkandena. Ledamöterna från S, MP och V reserverade sig och yrkade att riksdagen borde tillkännage för regeringen som sin mening att Sverige ska erkänna förföljelse av kristna i Osmanska riket 1915 som folkmord. Riksdagen biföll reservationen (rskr. 2009/10:206). Regeringen meddelade i skrivelse 2013/14:75 att riksdagsskrivelse 2009/10:206 var slutbehandlad. Frågan har därefter blivit föremål för riksdagsbehandling vid flera tillfällen (se t.ex. bet. 2017/18:UU14), senast genom motion 2020/21:689 av Markus Wiechel m.fl. (SD) och motion 2020/21:96 av Björn Söder (SD). I motionerna föreslås det bl.a. att riksdagen på nytt ska rikta ett tillkännagivande till regeringen om att formellt erkänna folkmordet 1915 på olika minoriteter i Osmanska riket. Motionsyrkandena bereds för närvarande i utrikesutskottet.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet har tidigare vid flera tillfällen behandlat motionsyrkanden om att införa minnesdagar för att uppmärksamma särskilda personer eller händelser (se t.ex. bet. 2012/13:KU16, bet. 2014/15:KU6 och

bet. 2016/17:KU29). Senast våren 2019 avslog utskottet motionsyrkanden om att införa en minnesdag tillägnad kommunismens offer (bet. 2018/19:KU18).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det saknas skäl för riksdagen att ta initiativ till att inrätta en blåljuspersonalens dag, en minnesdag tillägnad folkmordet seyfos offer eller en dag för att uppmärksamma islamofobi. Utskottet avstyrker därför motionsyrkandena.

Offentliga belöningsystem

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om offentliga belöningsystem och utmärkelser från riksdagen.

Jämför det särskilda yttrandet (SD).

Motionerna

I motion 2019/20:673 av Roger Richthoff m.fl. (SD) yrkande 2 framförs att medaljer och andra utmärkelser bör användas i ökad omfattning i syfte att symbolisera, värdera och hedra olika beundransvärda och viktiga bedrifter samt de stora uppoffringar som vissa soldater och veteraner gjort.

I två huvudsakligen likalydande kommittémotioner (2019/20:2759 yrkande 1 och 2020/21:3266 yrkande 1) föreslår Allan Widman m.fl. (L) att det bör inrättas en riksdagens hedersmedalj för internationell insats att tilldelas den som vid en militär eller civil internationell insats med fara för eget liv gjort en särskilt berömlig gärning. Motionärerna anför att det är på förslag av regeringen som riksdagen fattar beslut om att skicka väpnade trupper utomlands, men att det trots detta finns begränsade möjligheter till erkännanden för de uppoffringar som har gjorts och görs. Riksdagen saknar möjlighet att högtidligt visa tacksamhet för både civila och militära insatser.

Marcus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) föreslår i två likalydande motioner (2019/20:3145 yrkande 2 och 2020/21:3399 yrkande 2) att riksdagen bör inrätta en utmärkelse för extraordinära insatser genomförda av polis och räddningstjänst. Motionärerna anför att anställda inom polis och räddningstjänst i sin gärning riskerar hälsa och liv, arbetar under hård press och kämpar tillsammans för att erbjuda hjälp när en medmänniska behöver den som mest. Vidare finns det enligt motionärerna tillfällen då dessa gör mer än vad som krävs av dem, enbart för att på olika sätt skydda eller hjälpa vårt lands invånare. Det är dock inte ofta som dessa extraordinära insatser belönas. Riksdagen bör därför inrätta en utmärkelse för extraordinära insatser genomförda av polis och räddningstjänst.

Bakgrund

Riksdagen tillkännagav den 22 mars 2018 på förslag av försvarsutskottet för regeringen att det borde införas en medalj för särskilt berömvärda internationella insatser (bet. 2017/18:FöU8, rskr. 2017/18:195).

Den 30 maj 2018 beslutade riksdagen på förslag av konstitutionsutskottet ett tillkännagivande till regeringen om en översyn av det offentliga belöningssystemet (bet. 2017/18:KU28, rskr. 2017/18:337).

Med anledning av tillkännagivandena beslutade regeringen den 7 november 2019 att ge en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att bl.a. göra en översyn av det offentliga belöningssystemet (dir. 2019:76 och 2020:127). Enligt direktiven ska kommittén bl.a. kartlägga formerna för tilldelande av regeringens och förvaltningsmyndigheternas olika offentliga belöningar och ta ställning till om dessa bör ändras. Vidare ska kommittén undersöka möjligheterna för medborgare att nominera individer för offentlig belöning och ta ställning till om dessa möjligheter bör utvidgas. Kommittén som har tagit namnet Förtjänstutredningen (Ju 2019:09) ska redovisa sitt uppdrag senast den 15 september 2021.

I 2019 års riksdagsöversyn (2020/21:URF1) föreslås att den för närvarande oreglerade tilldelningen av riksdagens medalj till ledamöter ska regleras genom en ny bestämmelse i 5 kap. riksdagsordningen (2014:801) samt genom föreskrifter från riksdagsstyrelsen. I huvudsak innebär förslaget att en riksdagens medalj i åttonde storleken tilldelas en riksdagsledamot som lämnar riksdagen efter minst sex års tjänstgöring i följd och att en riksdagens medalj i tolfte storleken tilldelas en riksdagsledamot som lämnar riksdagen efter minst tolv års tjänstgöring i följd. Det föreslås att även andra än riksdagsledamöter ska kunna tilldelas en riksdagsmedalj, som ett erkännande av särskilt eller synnerligen förtjänstfulla insatser för riksdagen.

I 2019 års riksdagsöversyn påminns vidare om att regeringen i den pågående utredningen om offentliga belöningssystem ska göra en bred och samlad översyn av det offentliga belöningssystemet med inriktningen att Sverige ska få ett modernt och sammanhängande system för belöning av såväl svenska som utländska medborgare för bl.a. viktiga samhällsinsatser

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet har vid flera tillfällen tidigare avstyrkt motioner om att inrätta en riksdagens hedersmedalj (se t.ex. bet. 2014/15:KU8 och bet. 2016/17:KU29). Utskottet avstyrkte våren 2019 en motsvarande motion (bet. 2018/19:KU18) och noterade då i sitt ställningstagande att riksdagen genom tillkännagivanden till regeringen har tagit initiativ till en översyn av de offentliga belöningssystemen. Utskottet ansåg därför att det inte var påkallat med ett initiativ om att införa någon riksdagens hedersmedalj.

Utskottets ställningstagande

Med anledning av riksdagens tillkännagivande har regeringen tillsatt en parlamentariskt sammansatt kommitté som bl.a. ska göra en översyn av det offentliga belöningsystemet. Kommittén ska redovisa sitt uppdrag senast den 15 september 2021. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Motioner som bereds förenklad

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motioner som beretts i förenklad ordning.

I motioner från den allmänna motionstiden 2019/20 och 2020/21 har väckts förslag som rör frågor om allmänna helgdagar, regler om flaggning, en minnesdag tillägnad kommunismens offer, nationella symboler, nationalsången och ett civilkuragespris. Motsvarande eller i allt väsentligt motsvarande motionsförslag har utskottet behandlat tidigare under valperioden. Detta har gjorts i betänkande 2018/19:KU18, och riksdagen har i enlighet med utskottets förslag avslagit motionsyrkandena. Utskottet vidhåller sina tidigare ställningstaganden och avstyrker motionerna.

Särskilt yttrande

Offentliga belöningsystem, punkt 8 (SD)

Matheus Enholm (SD), Fredrik Lindahl (SD) och Mikael Strandman (SD) anför:

Sverigedemokraterna har länge motionerat om att det svenska ordensväsendet ska återinföras så att även svenska medborgare som gjort sig förtjänta av en utmärkelse ska kunna få en sådan. Det är en märklig ordning att svenska medborgare som gjort insatser för landet inte ska kunna belönas på samma sätt som utländska medborgare belönas. Det tillkännagivande som riksdagen beslutade 2018 om de offentliga belöningsystemen inbegriper att utmärkelser inom samtliga ordnar ska kunna delas ut till svenska medborgare. Regeringen har nu tillsatt en parlamentariskt sammansatt kommitté för översyn av frågorna. Förslaget i motion 2019/20:673 yrkande 2 är således tillgodosett i sak och vi avstår därför från att reservera oss till förmån för motionen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2019/20

2019/20:226 av Björn Söder (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en svensk minnesdag tillägnad kommunismens offer bör införas och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:583 av Matheus Enholm m.fl. (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om första maj och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införandet av en dag för att hedra kommunismens offer och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en omarbetad allmän flagglag och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka exponeringen av nationella symboler och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationalsången och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:673 av Roger Richthoff m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ökad användning av medaljer och andra utmärkelser och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:678 av Michael Rubbestad (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införandet av blåljuspersonalens dag och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:689 av Kjell-Arne Ottosson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra annandag pingst som helgdag och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:781 av Carina Ståhl Herrstedt (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Du gamla, du fria officiell status som Sveriges nationalsång och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:950 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en minnesdag den 24 april tillägnad seyfos offer och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1219 av Magnus Manhammar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmärksamma islamofobi med en dag och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1538 av Annicka Engblom (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att göra veterandagen till allmän helgdag och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1910 av Robert Hannah (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en minnesdag för Seyfo/armeniska folkmordet och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2000 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett årligt civilkuragepris och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2323 av Elin Gustafsson och Carina Ohlsson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att införa internationella kvinnodagen som officiell helgdag och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2759 av Allan Widman m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införandet av en av riksdagen utdelad hedersmedalj för både civila och militära insatser och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3145 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en utmärkelse för extraordinära insatser inom polis och räddningstjänst och tillkännager detta för riksdagsstyrelsen.

2019/20:3193 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utökad exponering av nationalsymboler i officiella sammanhang och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Sveriges nationalsång och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3269 av Teres Lindberg m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra den 28 juni till en allmän flaggdag och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2020/21

2020/21:78 av Björn Söder (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en svensk minnesdag tillägnad kommunismens offer bör införas och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:209 av Michael Rubbestad (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införandet av blåljuspersonalens dag och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:797 av Matheus Enholm m.fl. (SD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om första maj och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införandet av en dag för att hedra kommunismens offer och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en ny allmän flagglag och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka exponeringen av nationella symboler och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationalsången och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1494 av Magnus Manhammar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmärksamma islamofobi med en dag och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1509 av Robert Hannah (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en minnesdag för seyfo/det armeniska folkmordet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1725 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den 24 april bör inrättas som en minnesdag tillägnad seyfos offer och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1916 av Magnus Manhammar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att verka för att midsommarafton blir Sveriges nationaldag och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2636 av Borianan Åberg m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den skånska flaggans officiella status och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2672 av Joar Forssell (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en omreglering av de s.k. röda dagarna och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2881 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utökad exponering av nationalsymboler i officiella sammanhang och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Sveriges nationalsång och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2960 av Carina Ståhl Herrstedt (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Du gamla, du fria officiell status som Sveriges nationalsång och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3043 av Annicka Engblom (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att göra veterandagen till allmän helgdag och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3266 av Allan Widman m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inrättandet av en riksdagens hedersmedalj för internationell insats att tilldelas den som vid en militär eller civil internationell insats med fara för eget liv gjort en särskilt berömlig gärning, och detta tillkännager riksdagen för riksdagsstyrelsen.

2020/21:3395 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett årligt civilkuragepris och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3399 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en utmärkelse för extraordinära insatser inom polis och räddningstjänst och tillkännager detta för riksdagsstyrelsen.